

4+4+4 YENİ EĞİTİM SİSTEMİ'NİN YANSIMALARI: BEŞİNCİ SINIFLARDAKİ EĞİTİM-ÖĞRETİM SÜRECİNİN BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ*

*Selçuk Beşir DEMİR***

*Soner DOĞAN***

*Mehmet Ali PINAR*****

ÖZET

Bu çalışmanın amacı yeni eğitim sistemiyle birlikte 5. sınıflarda derse giren branş öğretmenlerinin yaşadıkları sorunları söz konusu öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirmek ve yaşanan uyum sürecine ilişkin öneriler geliştirmektir.

Çalışma, nitel araştırma yöntemleriyle, olgubilim desenine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmada, katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu; (rumuz) ilinde görev yapan 8 branş öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada, veri toplama aracı olarak; yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sürecinde tüm görüşmeler ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır. Araştırma kapsamında 232 dakikalık görüşme yapılmış, ses kayıtları herhangi bir elemeye tabi tutulmadan, ham veri olarak Microsoft Word programına aktarılmıştır. Araştırmada her bir transkript, satır-satır analiz (line by line analysis) yaklaşımı kullanılarak analiz edilmiştir. Görüşme verilerinin yorumlanması sürecinde endüktif (inductive) betimsel analiz, içerik analizi ve sürekli karşılaştırma tekniği (constant comparison) kullanılmıştır.

Katılımcıların vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda içerik 4 tema altında yapılandırılmış ve sunulmuştur. Bu temalar, 1- 5. Sınıf derslerinin sınıf ya da branş öğretmenleri tarafından verilmesine ilişkin görüşler, 2- 5. Sınıflarda yaşanan sorunlara ilişkin görüşler 2.1. Müfredat ile ilgili yaşanan sorunlar, 2.2. Öğrenci seviyesi ile ilgili yaşanan sorunlar 2.3. Disiplin ile ilgili yaşanan sorunlar, 3- 5. Sınıflarda karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik görüşler, 4- 5. Sınıflarda derse giren öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitime ilişkin görüşler başlıkları altında oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yeni Türk Eğitim Sistemi, Eğitim Sistemleri, Eğitim Politikaları, Branş Öğretmenleri

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, El-mek: sbesdem@hotmail.com

** Yrd. Doç. Dr. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri, El-mek:snr312@gmail.com

**** Öğretmen-MEB, El-mek: malipinar82@hotmail.com

**REFLECTIONS OF THE NEW 4+4+4 EDUCATION SYSTEM:
EVALUATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN THE
FIFTH GRADES ACCORDING TO THE BRANCH TEACHERS'
OPINIONS**

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate the problems experienced by the branch teachers of 5th grades with the new education system, according to the opinion of the teachers and to develop recommendations regarding the harmonization process.

The study was carried out with qualitative research methods, in accordance with the phenomenology design. In the research, the participants were determined by maximum variation sampling among the sampling methods. The study group of the research consists of 8 branch teacher in the city X (pseudonym). In the research, semi-structured interview form was used as a data collection tool. All the interviews were recorded on a tape recorder throughout the research. A 232-minute interview was had within the scope of the research; the tape recordings were computerized through the Microsoft Word processing program as raw data without being subjected to any screening. Each transcript in the research were analyzed by using line by line analysis approach. Inductive descriptive analysis, content analysis and the constant comparison technique was used in the interpretation of the interview data.

According to the answers given by the participants, the content was structured and presented under four themes. These themes were formed under the titles of the 1. Opinions on whether 5th grade courses ought to be given by branch or class teachers, 2. Opinions on the problems in 5th grade, 2.1. Problems related to the curriculum, 2.2. Problems related to the level of the student, 2.3. Problems related to the discipline, 3. Opinions on the solution of the problems encountered in 5th grades, 4. Opinions on the in-service training to be given to the teachers of 5th grades.

Key Words: New Turkish Education System, Education Systems, Education policy, Branch Teachers

GİRİŞ

Eğitim, bireyleri sahip oldukları potansiyelleri ölçüsünde farklı boyutlarıyla geliştirmeyi amaçlayan bir süreçtir. Bu sürecin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi için eğitim faaliyetlerinin planlı ve programlı olarak bir sistem bütünlüğünde değerlendirilmesi gerekmektedir. Sistem yaklaşımı tüm örgütlerde olduğu gibi eğitim yönetiminde de etkili olmuş ve eğitim örgütlerinin eğitim sistemleri şeklinde yapılandırılmasını sağlamıştır. Eğitim sistemleri ise Cetkovic, Knezevic, Vujovic & Cerovic (2012) politik ve ekonomik nedenlerden dolayı Urooj & Ahmed (2012) zamanın getirdiği ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli değişim göstermektedir. Eğitimde yaşanan bu değişimin gerekliliğini Çakır (2010) eğitimin çağın yeniliklerini yakalayamadığında işlevsel olamayacağını ve teorinin gerektirdiği uygulamaları ortaya koymakta çaresiz kalacağını belirterek açıklamıştır. Henderson, Beach & Finkelstein (2011) eğitim sistemleri üzerinde değişimler

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013*

yapabilmek için var olan sistemi pek çok farklı noktadan analize tabi tutmak gerektiğine vurgu yaparken Bu nokta da Hu (2012) eğitim olgusunun içeriğinin doldurulmasında, yeni bir eğitim sisteminin kurgulanmasında: “eğitimin amacı nedir?”, “var olan eğitim sisteminin durumu nedir?” ve “eğitim nasıl daha iyi bir duruma getirilebilir?” sorularına yanıt aranması gerektiğini ifade etmiştir.

Genel olarak Hu'nun (2012) sorularına Erol (2011) ve Özgür'ün (2005) eğitim politikaları, değişen toplumun farklı bir eğitime ihtiyaç duymasına bağlı olarak ülkenin sosyal ve ekonomik gereksinimleri ve hedefleri doğrultusunda oluşturulmalı; Yapıcı'nın (2006) sürekli, sürdürülebilir, yani kapsayıcı ve geliştirici olan bir eğitim politikası, felsefe, kültür ve bilime dayandırılmalı ve merkez noktası çocuklar ve gençler olmalı; Kalantzis & Cope'un (2012) müfredat programları kültürel ve ekonomik boyutlarda küresel düşünmeyi sağlayacak şekilde yapılandırılmalı söylemleriyle yanıt vermek mümkündür. Ancak Morpeth & Creed'e (2012) göre pek çok ülkenin eğitim sistemi nicelik ve nitelik olarak beklenen başarıyı gösterememektedir. Bu nedenle ülkeler eğitim sistemlerini geliştirmeye, reform ve yenilikleri yapmaya devam etmektedirler.

Değişim sadece kurumun verimliliği ile ilgilendir ve insan davranışları ile duygularını önemsemezse çalışanlar örgüte karşı olumsuz tutumlar geliştirmeye başlayacaklardır (Yetim ve Ceylan, 2011). Eğitim sisteminde yapılan değişimlerden en çok etkilenenlerin başında gelen öğretmenler yapılan değişimler karşısında farklı tepkiler vermektedirler. Bir kısmı değişikliklerle beraber eğitime ve sisteme bağlanırken bir kısmı da eğitime ve sisteme yabancılaşmaktadır. Değişim sonucunda mesleğine bağlanan öğretmenlerin Üredi ve Üredi (2007) mesleğe karşı hissettiği güçlü bağlılık duygusunun, öğrenciyi merkeze alan ve demokratik bir öğrenme ortamı oluşturmaya yönelik çaba üzerinde daha fazla destekleyici etkiye sahip olduğu söylenebilir. Değişime tepki gösteren ve mesleğine yabancılaşma gösteren öğretmenler ise Şimşek, Balay ve Şimşek (2012) başarısızlık duygusu, yaptıkları işe duyarsızlaşma Elma (2003) işini anlamsız bulma, kendini yetersiz görme geleceğe ilişkin umutsuzluk gibi duygulara kapılmaktadırlar. Bu nedenle Urooj & Ahmed (2012) eğitim liderleri, öğretmenler, politikacılar, müfredat uzmanları bu değişimin içinde yer almalıdır. Çünkü Cartwright & Holmes (2006) çalışanlar, kendilerine çalışma enerjisi kazandıracak olan duygusal taleplerinin yerine getirilmesini, örgütün ve kendi beklentileri arasındaki dengenin kurulmasına ihtiyaç duymaktadırlar.

Öğrenci gelişimini sağlamada önemli bir aktör olarak ön plana çıkan öğretmenler (Whitsett, Glee & Riley, 2003) müfredatı oluşturan temel kavramları, konuları ve becerileri öğrencilerin anlayabileceği şekilde analiz eden (Olson, 1999); okul çevresini tüm boyutları ile algılayıp değerlendiren (Friel & Brigt, 2001); okulda yaşanacak değişimin işbirliği içerisinde gerçekleşmesini sağlayan (Swanson, 2000); öğrenci başarısının artmasını sağlayacak değişik eğitim stratejilerini uygulamada yetenekli olan (Diranna & Loucks, 2001); yeni öğretim yöntemlerine olan ihtiyaçları göz ardı etmeyen (Hofstein ve Even, 2001) bireyler olarak eğitim sisteminin devamlılığının sağlanması noktasında kilit rol oynamaktadırlar. Bu nedenle Fox & Laster, (2002) değişik bakış açıları gerektiren karmaşık bir müfredat ortaya konulduğunda öğretmenler, yapılan reformun uygulanması yönünde kararlılık göstermelidirler.

Literatürde, öğretmenin eğitim sisteminin işleyişi üzerindeki önemine sıklıkla vurgu yapılmış ve öğretmenlerin sistem içerisindeki rollerine ilişkin yüzlerce araştırma yapılmıştır. 2012 yılında, Türk Eğitim sisteminde yapılan köklü değişim de öğretmenleri derinden etkilemiştir. Buna göre 18. Milli Eğitim Şurasında alınan kararlar doğrultusunda 2012-2013 eğitim öğretim yılında 4+4+4 eğitim sistemine geçilmiştir. Bu sistemle 5+3 kesintisiz 8 yıl olarak uygulanan zorunlu eğitim sistemi 4+4+4 olarak kesintili olarak uygulanmaya başlamış ve ilk 4 yıl ilkökul, ikinci 4 yıl ortaokul, üçüncü 4 yıl lise olarak düzenlenmiştir (Güven, 2012). Yeni eğitim sistemi farklı

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

boyutlarıyla kamuoyunda tartışılmış ve bilimsel çalışmalara konu olmuştur. Bu çalışma, temel dersler arasında yer alan Fen ve Teknoloji ve Sosyal Bilgiler derslerine giren branş öğretmenlerinin sorunları bağlamında yapılandırılmıştır. Daha önce 6, 7 ve 8. sınıfların dersine giren söz konusu branş öğretmenleri yeni sistemle birlikte 5. sınıfların derslerine de girmeye başlamışlardır. Farklı bir yaş grubu ve müfredat ile karşılaşan branş öğretmenlerinin uyum sürecinde birtakım sorunlarla karşılaşmaları sürecin doğası gereği beklenen bir durum olarak görülmelidir. Ancak günümüze dek Demir'in (2013) sosyal bilgiler öğretmenleri üzerine yaptığı çalışma dışında branş öğretmenlerinin yeni eğitim sistemiyle ilgili uyum sürecine yardımcı olacak verilere ilgili alanyazında rastlanmamıştır. Bu kapsamda araştırmanın amacı yeni eğitim sistemiyle birlikte 5. sınıflarda derse giren branş öğretmenlerinin yaşadıkları sorunları söz konusu öğretmenlerin görüşlerine göre değerlendirmek ve yaşanan uyum sürecine ilişkin öneriler geliştirmektir.

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Araştırmanın amacı doğrultusunda konunun derinlemesine irdelenebilmesi için, bu çalışma; nitel araştırma yöntem ve prosedürlerine göre yürütülmüştür. Araştırmada, Türk eğitim sistemine köklü değişiklikler getiren 4+4+4 eğitim sisteminin Türkçe, Matematik Sosyal Bilgiler Fen ve Teknoloji branş öğretmenlerinin görüşlerine dayanarak değerlendirilmesi amaç edinildiği için, bu çalışma araştırma konusunun doğasına uygun olan olgubilim/fenomenoloji desenine göre tasarlanmıştır (Patton, 2002; Punch, 2009; Silverman, 2009).

Katılımcılar

Olgubilim araştırmalarında konunun derinlemesine irdelenebilmesi için katılımcı sayısı 6 ile 12 kişi arasında sınırlandırılması önerilmektedir (Patton 2002; Silverman, 2009). Bu çalışmada X ilinde (Türkiye) bulunan ortaokullarda görev yapan 2 Sosyal Bilgiler öğretmeni ve 2 Fen ve Teknoloji Öğretmeni, 2 Matematik Öğretmeni, 2 Türkçe Öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Katılımcıların 3'ü bayan 5'i de erkektir. Katılımcıların hizmet süreleri ise 3 ile 25 yıl arasında değişmektedir. Araştırmada, katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi (Patton 2002; Punch, 2009) kullanılarak belirlenmiştir.

Katılımcılar belirlenirken; beşinci sınıf branş dersini halen yürütüyor olmak ve geçmişte yaşananları bugünü ve geleceği sağlıklı değerlendirebilmek için en az üç yıl hizmet süresine sahip olmak gibi ölçütler dikkate alınmıştır. Aynı zamanda katılımcılar belirlenirken görüş ve önerilerini açıklamak için istekli olmak, mülakatlar için gerekebilecek azami süreyi ayırabileceğini beyan etmek durumu da göz önünde bulundurulmuştur. Araştırma etiği çerçevesinde katılımcıların isimleri kullanılmamıştır. Bu nedenle katılımcılar; K₁'den K₈'e kadar rumuzlarla isimlendirilmiştir. Katılımcılara ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

Tablo 1 Katılımcılara Ait Ayrıntılı Bilgiler

Rumuz	Cinsiyet	Branş	Mezun olduğu bölüm	Hizmet Süresi (Yıl)	Görev Yeri
K ₁	Erkek	Sosyal Bilgiler	Sosyal Bilgiler öğretmenliği	13	İl merkezi
K ₂	Kadın	Fen ve Teknoloji	Fen Bilgisi öğretmenliği	3	İl merkezi
K ₃	Erkek	Sosyal Bilgiler	Sosyal Bilgiler öğretmenliği	8	İl merkezi
K ₄	Kadın	Türkçe	Türkçe öğretmenliği	7	İl merkezi
K ₅	Erkek	Matematik	Sınıf öğretmenliği	25	İl merkezi
K ₆	Erkek	Matematik	Matematik	9	İl merkezi
K ₇	Erkek	Fen ve Teknoloji	Fen Bilgisi öğretmenliği	6	İl merkezi
K ₈	Erkek	Türkçe	Türk Dili ve Edebiyatı	19	İl merkezi

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden olan ve açık uçlu sorulardan oluşan “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme, araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar, görüşme sırasında görüşülen kişi veya kişilere kısmi esneklik sağlayarak sorular yeniden düzenleyebilir (Patton 2002).

Görüşme soruları hazırlanmadan önce 18. Milli Eğitim Şurası'nda alınan kararlar ve 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ayrıntılı olarak incelenmiş, yasal dayanaklar çerçevesinde belirlenen alt başlıklar ile alanyazında yer alan çalışmalar ayrıntılı olarak karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırmalar sonucunda hazırlanan taslak görüşme formu soruları, eğitim bilimleri alanında uzman bir öğretim üyesi tarafından araştırmacının amacı doğrultusunda değerlendirilmiştir. Ayrıca nitel araştırma yöntemleri konusunda uzman bir öğretim üyesi tarafından, açık uçlu sorular ayrıntılı bir incelemeye tabi tutulmuştur. İlgili uzmanlardan gelen geribildirimler doğrultusunda görüşme soruları yeniden şekillendirilmiştir. Daha sonra iki Türkçe Öğretmeni tarafından ifade bozukluğu olan veya anlaşılması güç olabilecek sorular yeniden değerlendirilmiş ve düzenlenmiştir.

Görüşme Formundaki soruların niteliğini ve yeterliliğini belirlemek için araştırmacı tarafından katılımcılar arasında yer almayan iki branş öğretmenleriyle pilot uygulamalar yapılmıştır. Pilot uygulama yapılan öğretmenler değerlendirilmeye alınmamıştır. Pilot uygulama sonucunda öğretmenlerin anlamakta güçlük çektikleri sorular yeniden düzenlenmiştir.

Tüm bu uygulamaların ardından elde edilen bilgilerden yararlanılarak görüşme formuna son hali verilmiş, oluşturulan görüşme soruları araştırma kapsamındaki katılımcılara yöneltilmiştir. Çalışmada tüm katılımcılara görüşme formunda yer alan tüm sorular sorulmuştur. Ancak konunun ve verilen cevapların derinlemesine irdelenebilmesi amacıyla, verilen cevaplar referans alınarak farklı sorular da (follow-up questions) katılımcılara yöneltilmiştir.

Araştırmaya ilişkin veriler araştırma kapsamındaki katılımcıların okullarında görüşmeyi olumsuz etkilemeyecek sessiz bir ortamda görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 2013 yılının Mayıs ayı boyunca sürmüştür. Çalışma kapsamında 232 dakika 54 saniye süren görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilen görüşmede, öğretmenlere araştırmacının

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

amacından söz edilerek, kişisel bilgilerinin gizli tutulacağına ilişkin ayrıntılı açıklamalar yapılmış, sorular hakkında da detaylı bilgiler verilmiştir.

Verilerin Analizi

Görüşme Dökümleri: Araştırma sürecinde katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilen tüm görüşmeler, ses kayıt cihazıyla, katılımcıların onayı alınarak kaydedilmiştir. Görüşmelerden sonra kaydedilen veriler ham veri olarak Microsoft Word yazı işleme programıyla metne dönüştürülmüş, bu metinler katılımcılara tek tek sunulmuş ve kendi görüşleri olduğuna ilişkin onay alınmıştır.

Verilerin Kodlanması: Veriler kodlanmadan önce iki araştırmacı tarafından verilerin dökümü olan transkriptler satır satır okunmuştur. Bununla beraber araştırmanın amacı çerçevesinde önemli olan boyutlar saptanmış ve her bir boyutun ne anlam ifade ettiği belirlenmeye çalışılmıştır. Kodlamalarda katılımcılar tarafından ifade edilen kelime ve kavramlar mümkün olduğu kadar kodlamada kullanılmıştır. Ancak katılımcıların kullandıkları kelime ve kavramların kodlama sürecinde yetersiz kaldığında durumu/düşünceyi en iyi ifade edebilecek başka kavramlar kod olarak araştırmacılar tarafından belirlenmiştir. Çalışmada Patton (2002) tarafından ifade edilen satır-satır analiz (line by line analysis) yaklaşımı kullanılmıştır. Bir kelime, kelime öbekleri veya bir cümle veri analizi için bir birim teşkil etmiştir.

Yorumlama Teknikleri: Görüşme verilerinin yorumlanması sürecinde endüktif (inductive) betimsel analiz, içerik analizi ve sürekli karşılaştırma tekniği (constant comparison) kullanılmıştır (Marshall & Rossman, 1999; Miles & Huberman 1994). Betimsel analizde, görüşülen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir şekilde yansıtmak için sık sık doğrudan alıntılara yer verilmiştir. İçerik analizinde ise veriler öncelikle bölümlere ayrılmış ve bu bölümler incelenerek karşılaştırılmıştır. Daha sonra bu bölümlerden anlamlı kavramlar oluşturup aynı kavramları çağrıştıran kodlar ortak kategori altında birleştirilmiştir. Son aşamada verilerden çıkan temalardan anlam bütünlüğü sağlanıp yorumlama yoluna gidilmiştir.

Araştırmada İnanırcılık, Aktarılabirlik, Tutarlılık ve Teyit Edilebilirlik

İnanırcılık (İç Geçerlik): Araştırmanın iç geçerliğini (inandırcılığını) artırmak amacıyla görüşme formu geliştirilirken ilgili alanyazın incelenerek, konu ile ilgili kavramsal bir çerçeve oluşturulmuştur. Görüşme sonrası kişilerin söyledikleri yazılı hale dönüştürülerek, katılımcılardan elde edilen yazılı metinleri kontrol etmeleri ve kendi görüşlerinin olup olmadığı teyit ettirilmiştir

Çalışmada içerik analizi aşamasında elde edilen temalar, ilgili kavramları kapsayacak kadar geniş ve ilgisiz kavramları dışarıda bırakacak kadar dar kapsamda belirlenmeye özen gösterilmiştir. Bu temalar ve temaları oluşturan kategorileri kendi aralarındaki ilişkisi ile her bir temanın diğerleriyle ilişkisi kontrol edilerek elde edilen bulgular arasında bütünlük sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın uygulama sürecindeki tüm görüşmeler ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır. Araştırmacılar, araştırmanın tüm aşamalarında mümkün olduğunca nesnel olmaya dikkat etmiştir. Araştırma sürecinde elde edilen tüm veriler iki araştırmacı birbirinden bağımsız olarak kodlama yapmış ve çalışmada kullanılan tüm kodlar için genel anlamda görüş birliği sağlanmıştır.

Aktarılabirlik (Dış Geçerlik): Araştırmanın aktarılabirliğini artırmak için araştırma sürecinin her aşaması ayrıntılı bir şekilde okuyucuya sunulmuştur. Araştırmacılar araştırma raporunu ayrıntılı olarak yazmaya özen göstermiş ve bulgular bölümünde ayrıntılı betimlemeler yapmaya çalışmıştır. Araştırmacıların raporlaştırma aşamasında derin ve ayrıntılı betimlemeler yapmasının temel amacı; araştırma sürecinin tüm öğelerini okuyucunun gözünde canlandırma isteğidir. Bu nedenle araştırmacılar, bulgular ve yorumlar bölümünde doğrudan alıntılara yer vermiştir. Bu doğrultuda araştırmacılar toplanan betimsel verilerin benzer bağlamlardaki çalışma gruplarına transfer edilebileceği kanaatinde. Araştırmacılar göre; bu çalışmada elde edilen

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

sonuçların, araştırmayı okuyanlar arasında aynı veya benzer şekilde anlaşılması gerekmektedir. Bu bağlamda, araştırma sürecinin ve araştırma ortamının okuyucuların zihinlerinde canlanabilmesine olanak sağlamak için, araştırmacılar tarafından araştırmaya ile ilgili aktarımlar sade ve anlaşılır bir üslupla özetlenmiştir.

Tutarlılık (İç Güvenirlik): Araştırmanın iç güvenilirliğini (tutarlılığını) artırmak için çalışmada elde edilen bulguların tamamı yorum ve genelleme yapılmadan doğrudan okuyucuya sunulmuştur. Araştırma sürecinde elde edilen tüm veriler, araştırmacının kendisi dışında başka bir araştırmacı tarafından değerlendirilip ayrı ayrı kodlanmış ve tüm kodlamalar arasında genel anlamda görüş birliği sağlanmıştır. İki araştırmacının birbirinden bağımsız olarak kullandıkları kodların tutarlığı “Görüş Birliği” ya da “Görüş Ayrılığı” şeklinde işaretlemeler yapılarak belirlenmiştir. Araştırmada tüm kodlamalar güvenilirlik hesaplaması için; Miles & Huberman’ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü [$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}}$] kullanılmıştır. Her bir sorun için yapılan güvenilirlik hesaplamasında % 84 ile % 92 arasında bir sonuca ulaşılmıştır.

Teyit Edilebilirlik (Dış Güvenirlik): Araştırmanın dış güvenilirliğini (teyit edilebilirliğini) sağlamak için, süreç içinde elde edilen ham veriler ve kodlamalar ilgililerin inceleyebilmelerine imkân sunmak için araştırmacılar tarafından saklanmaktadır.

BULGULAR ve YORUMLAR

Katılımcıların vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda içerik 4 tema altında yapılandırılmış ve sunulmuştur. Bu temalar, 1- 5. Sınıf derslerinin sınıf ya da branş öğretmenleri tarafından verilmesine ilişkin görüşler, 2- 5. Sınıflarda yaşanan sorunlara ilişkin görüşler 2.1. Müfredat ile ilgili yaşanan sorunlar, 2.2. Öğrenci seviyesi ile ilgili yaşanan sorunlar 2.3. Disiplin ile ilgili yaşanan sorunlar, 3- 5. Sınıflarda karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik görüşler, 4- 5. Sınıflarda derse giren öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitime ilişkin görüşler başlıkları altında oluşturulmuştur.

1. 5. Sınıf Derslerinin Sınıf ya da Branş Öğretmenleri Tarafından Verilmesine İlişkin Görüşler

Konu 5.sınıflarda yaşanan eğitim-öğretim sürecinin değerlendirilmesi olmasına rağmen görüşmenin başında katılımcıların tamamı 4+4+4 kesintili eğitim sistemini desteklediklerini, bu sistem ile birlikte yaşanan değişim sürecine ilişkin bazı sıkıntılar yaşamalarına rağmen ilerleyen yıllarda bu sıkıntıların da aşılabileceğini belirtmişlerdir.

Tablo 2: 5. Sınıf Derslerinin Sınıf ya da Branş Öğretmenleri Tarafından Verilmesine İlişkin Tercihlerin Frekans ve Yüzde Dağılımı

	N	%
5. sınıf derslerinin sınıf öğretmenleri tarafından verilmesi uygundur.	2	25
5. sınıf derslerinin branş öğretmenleri tarafından verilmesi uygundur.	6	75
Toplam	8	100

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

Araştırmada, K₈ ve K₁ rumuzlu katılımcılar dışında tüm katılımcılar 5.sınıfta okutulan derslerin branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Katılımcılar, eğitim-öğretim döneminin başında 5.sınıf öğrencileri ile ilgili tereddüt yaşamalarına rağmen eğitim-öğretim sürecinde bu tereddütlerinden kurtulduklarını, öğrencileriyle ilişkilerini geliştirdiklerini ve onlara alıştıklarını belirtmişlerdir. Eğitim- öğretim süreci ile ilgili K₂ rumuzlu katılımcı “*Dönem başında böyle bir sıkıntı vardı. Sınıf öğretmenlerin girmesi daha iyi gibi gözüküyordu. Sene sonuna doğru öğrencilerde bu duruma alıştılar. Hani şimdi sene başına göre pek zorlanmıyoruz.*” ifadelerini kullanırken K₅ rumuzlu katılımcı ise 5.sınıfları ilk aldığı anda kesinlikle 5. sınıfları sınıf öğretmenleri okutmalı şeklinde bir düşüncesi olmasına ve ilk aylarda zorlanmasına rağmen ilerleyen süreçte bu düşüncesinin değiştiğini dile getirmiştir.

Sınıf öğretmeni iken branş değiştiren ve 25 yıl sınıf öğretmenliği yaptığını belirten K₅ rumuzlu katılımcı “*daha önceki yıllarda 5.sınıflarda İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi derslerine branş öğretmenleri giriyordu. Şuanda da girmesinde ben bir sakınca görmüyorum.*” ifadelerini kullanırken K₆ rumuzlu katılımcı sınıf öğretmenlerinin temel dersleri vermekte zorlandığına, K₇ rumuzlu katılımcı 6-7 ve 8. sınıflara hazırlık olması açısından 5.sınıflara branş öğretmenlerinin girmesi gerektiğine vurgu yapmışlardır. K₃ rumuzlu katılımcı ise konuya farklı bir bakış açısıyla yaklaşarak “*ilk üç yılı genelde okuma-yazma çalışmaları ile ilgilidir. Sınıf öğretmenleri de üniversitelerde daha çok o konuda eğitim alıyorlar 4.-5. Sınıflarda ise daha çok branşlaşmaya gidilmesinden dolayı bana göre 4-5. Sınıflarda branş öğretmenlerin girmesi daha doğrudur.*” söylemiyle K₅, K₆ ve K₇ rumuzlu katılımcıların düşüncelerine destek vermiştir.

Bu konuda katılımcılar arasında farklı düşünceye sahip olan ve 5.sınıflara sınıf öğretmenlerinin girmesi gerektiğini ifade eden K₈ rumuzlu katılımcı bu düşüncesini branş öğretmenlerinin öğrencilerin seviyesine inemeyeceğine, sınıf öğretmenlerinin 5. sınıf öğrencilerinin davranışları üzerinde daha etkili olacağına ve branş öğretmenlerinin bu seviyede etkinlik yapmakta zorlanacağı söylemlerine dayandırmıştır. K₁ rumuzlu katılımcı ise 5. sınıflara branş öğretmenlerinin girmesini 5. sınıfa gelen öğrencilerin sınıf öğretmenleri tarafından iyi yetiştirilmiş olması şartına bağlayarak çekimser kalmıştır.

Özetle, bu tema içerisinde yer alan araştırma bulgularının K₈ ve K₁ rumuzlu katılımcı dışında tüm katılımcıların, 4+4+4 eğitim sistemi ile birlikte hayata geçirilen, 5.sınıfların ikinci kademeye alınması ve buna bağlı olarak 5.sınıf derslerine branş öğretmenlerinin girmesi uygulamasını eğitim-öğretim süreçleri içerisinde kabullendikleri ve olması gereken noktaya geldiğini düşündükleri söylenebilir.

2. 5. Sınıflarda Yaşanan Sorunlara İlişkin Görüşler

Katılımcıların görüşleri doğrultusunda bu tema: müfredat ile ilgili yaşanan sorunlar, öğrenci seviyesi ile ilgili yaşanan sorunlar, disiplin ile ilgili yaşanan sorunlar olmak üzere 3 kategoride incelenmiştir.

2.1. Müfredat ile İlgili Yaşanan Sorunlar

Katılımcıların tamamının 5. sınıflarda uygulanan müfredatın öğrencilerin seviyeleri üzerinde olduğu ve bu şekliyle uygulandığı sürece eğitim-öğretim süreçlerinden verim elde edilemeyeceği konusunda görüş birliği içerisinde oldukları görülmüştür. Bu konuda K₈ rumuzlu katılımcı “*müfredat öğrencilerin seviyesinin üzerinde yapılandırılmış. Sadece öğrenciler değil biz de öğretmen olarak bazı konuları anlamlandırmakta güçlük çekiyoruz. Etkinlikleri yapmamıza rağmen öğrenmeyi tamamlayamıyoruz. Bunu özellikle öğrencileri sınav yaptığımızda görüyoruz.*” ifadelerini kullanarak müfredat konusunda yaşanan genel sıkıntıyı dile getirmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

Tablo 3 Müfredat ile İlgili Yaşanan Sorunlara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

	N	%
Bazı konular soyut kalmaktadır.	6	75
Konu içeriği fazladır.	3	37,5
Ders içi etkinlikler amacına hizmet etmemektedir.	3	37,5
Bazı konularda yaparak yaşayarak öğrenmek mümkün olmamaktadır.	1	12,5
Konular yüzeysel açıklanmıştır.	1	12,5
Program içeriği tam olarak anlaşılmamaktadır.	1	12,5
Müfredat, içerisinde bir bütünlük taşımamaktadır.	1	12,5

K₁, K₃, rumuzlu katılımcılar müfredat ile ilgili sıkıntılarının özellikle Atatürk İlke ve İnkılâpları ünitesinde yoğunlaştığını belirtmişlerdir. Bu konuda K₁ rumuzlu katılımcı 8.sınıflarda anlatılan İnkılâp Tarihi konularının içeriği aynı olmak üzere 5.sınıflarda da yer aldığını, 5.sınıf öğrencilerinde soyut düşünme becerilerinin tam oluşmamasından dolayı bu konuların tam olarak anlaşamadığını ifade ederken K₃ rumuzlu katılımcı bu konuların ezberden öteye gitmediğini belirtmiş, K₅ rumuzlu katılımcı ise K₁ ve K₃ rumuzlu katılımcıları destekler nitelikte bu üniteye yaparak yaşayarak öğrenmenin mümkün olmadığına, öğretmen merkezli bir yöntem kullanmak zorunda kaldığına vurgu yapmıştır. K₁, ve K₃ rumuzlu katılımcılardan farklı bir branşta öğretmen olan K₂ rumuzlu katılımcı ise işlemekte olduğu “ışık” ünitesinden örnek vererek “ışık konusu çok fazla bilgi içeriyor. 5. sınıf seviyesi için bu kadar ayrıntı öğrencilerde bıkkınlık oluşturuyor. Bu konu ilerleyen yıllarda içeriği artırılarak verilebilirdi. Bence fen konuları 5.sınıfta sadece yüzeysel olarak tanıtılmalı” söylemiyle 5. sınıf müfredatının farklı branşlarda aynı şekilde algılandığını göstermiştir.

K₄, K₆ ve K₈ rumuzlu katılımcılar 5. sınıf müfredatında yer alan etkinliklerin öğrencilerin konuları tam olarak anlamalarında yeterli olmadığını ifade etmektedirler. K₆ rumuzlu katılımcı öğrencilerin yaş itibarı ile oyun çağında olduğunu, konuların oyun şeklinde düzenlenmiş etkinliklerle sunulması gerekirken bu konuda nitelikli etkinliklerin kitaplarda yer almadığını belirtirken K₄ rumuzlu katılımcı konuları somutlaştırma konusunda etkinliklerin verimli olmadığını, K₈ rumuzlu katılımcı ise sınav sonuçlarında etkinliklerde yaşanan sorunların ortaya çıktığını ancak bunu düzeltme konusunda çaresiz kaldıklarını dile getirmişlerdir.

Müfredatın içerisinde bir bütünlük algısı olmadığı söylemiyle hareket eden K₇ rumuzlu katılımcı bu düşüncesini “Yani programda biz sürekli daldan dala atlıyoruz. Tarım ürünlerinden bilim adamlarına geçiyoruz. Bilim adamlarından sonra Atatürk ilkelerine geçiyoruz...” ifadeleriyle desteklerken müfredata ilişkin bir başka eleştiri ise müfredat yapılandırılırken öğretmen görüşlerine yeterince yer verilmediğini savunan K₈ rumuzlu katılımcının “öğretmen arkadaşların düşünceleri alınıp iyi bir şekilde analiz edildikten sonra program oluşturulsaydı bence daha faydalı olurdu” açıklamasıyla ortaya çıkmıştır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

2.2. Öğrenci Seviyesi ile İlgili Yaşanan Sorunlar

Katılımcıların % 62,5'i (K₁, K₂, K₃, K₇, K₈) eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerin seviyelerine inme konusunda sürekli sorunlar yaşadıklarını; K₄ ve K₆ rumuzlu katılımcılar eğitim-öğretim yılı başında sorun yaşamalarına rağmen kendi çabaları ile bu sorunu kısmen aşabildiklerini; K₅ rumuzlu katılımcı ise sınıf öğretmenliğinden geldiği için sorun yaşamadığını belirtmiştir.

Tablo 4: 5. Sınıf Branş Öğretmenlerin, Öğrencilerin Seviyelerine İnmelerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

	N	%
Ders işlerken öğrenci seviyelerine inebiliyorum.	5	62,5
Ders işlerken öğrenci seviyelerine inemiyorum.	3	37,5
Toplam	8	100

Öğrenci seviyesinin sürekli değişkenlik gösterdiğini ifade eden K₁ rumuzlu katılımcı, özellikle taşınmalı eğitim yapan okullarda, köylerden gelen öğrencilerin seviyesine inme konusunda sorunlar yaşandığını, köyden gelen öğrencilerin öğretmenler tarafından “üvey evlat” gibi görüldüğünü dile getirmiştir. K₂ rumuzlu katılımcı ise yaşanan sorunu “bizim normalde anlatıp geçtiğimiz basit konularda bile büyük sıkıntılar yaşıyoruz. Aynı konuyu 3-4 defa anlatmama rağmen sorduğum sorular karşısında cevap alamıyorum. Boşuna anlatmışım gibi geliyor” şeklinde ifade ederken K₃ rumuzlu katılımcı ders anlatırken sık sık kullandığı kelimeleri, kavramları öğrencilerin anlamakta güçlük çektiklerini; K₇ rumuzlu katılımcı da öğrencilerin çoğu zaman “boş gözlerle” kendisine baktıklarını; K₈ rumuzlu katılımcı ise özellikle etkinliklerin yapılması aşamasında zorlandığını belirtmiştir.

İlk günlerde 5. sınıfların seviyesine inme konusunda sorunlar yaşadığını belirten K₄ rumuzlu katılımcı eğitim-öğretim süreci içerisinde öğrencilerin nasıl anladığını, nasıl ders anlatırsam başarılı olacaklarını, hangi kavramları kullanırsam konunun daha iyi anlaşılacağını çözdüğünü ifade ederken K₆ rumuzlu katılımcı “Branşım Fen Bilgisi olduğu için günlük hayatla ilgili verebileceğimiz örnek sayımız fazla. Öğrencilerin evlerinde olsun, çevrelerinde olsun her yerde fen dersiyile ilgili örnekler bulmak mümkün. Bulduğum örneklerin sayısını çoğaltarak öğrencilerin seviyelerine inmeyi başardım diyebilirim.” söylemiyle sorunu aştığını dile getirmiştir. Öğrenci seviyesine inme konusunda sorun yaşamadığını belirten K₅ rumuzlu katılımcı ise bu durumu sınıf öğretmeni kökenli olmasına ve öğrencilerin derse hazırlıklı olarak gelmelerini sağlamasına bağlamıştır.

2.3. Disiplin ile İlgili Yaşanan Sorunlar

Katılımcıların tamamı ilkököl ve ortaokul ayrımından sonra farklı yaş gruplarının bir arada olmasından dolayı yaşanan disiplin sorunlarından kurtulduklarını belirtmektedirler. K₈ rumuzlu katılımcı birinci ve ikinci kademe birlikteyken okulu “arı kovanı” gibi tanımlarken K₇ rumuzlu katılımcı ilköğretimde iken küçük öğrencilerin sürekli ezildiklerine vurgu yapmıştır. Bu durum ortadan kalkmasına rağmen katılımcıların tamamı 5.sınıflarda halen disiplin sorunları yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu konuda K₆ rumuzlu katılımcı yaşadığı çaresizliği “özellikle öğrencilerin davranışlarında problemler görüyoruz. Öğrencilere söz geçirmekte zorlanıyoruz. Bunlar daha

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

çocuk yaşta oldukları için onlara davranış kazandırmakta zorlanıyoruz. Bizleri pek dinlemiyorlar. Çok rahat hareket ediyorlar. Biz de o yaştaki çocukların psikolojisini tam çözemedik. Bir şey yapamadığım zaman onlara teslim oluyorum” söylemiyle dile getirirken K₁ rumuzlu katılımcı en ufak bir şeyin dahi öğrencilerin dikkatini çektiğine, öğrencilerin dikkatinin çok çabuk dağıldığına ve sınıfın kontrolünü sık sık kaybettiğine vurgu yapmıştır.

Birinci kademedeki temel davranış kalıplarını alarak gelen sınıflarda çok fazla sorun yaşamadığını belirten K₇ rumuzlu katılımcı birinci kademedeki sorunlu gelen öğrencilere yeni davranışlar kazandırmanın çok zor olduğunu, bu sınıfları kontrol etmek için yaptığı uygulamalar sonucunda “boşa kürek çekiyorum” hissi yaşadığını ifade ederken K₂ rumuzlu katılımcı sınıfta yaşanan disiplin sorunlarının nedenlerini de 5. sınıftaki öğrencilerin halen oyun ve heyecan peşinde olmaları ve birbirlerini sürekli şikâyet etmeleri şeklinde açıklamıştır.

Daha önce 5. sınıfların dersine girmemiş olmasını bir dezavantaj olarak gören K₆ rumuzlu katılımcı, öğrencilerin farklı branş öğretmenlerinin derslerine girmelerine alıştıklarını ancak sınıf rehber öğretmenleri ile diğer öğretmenleri birbirinden ayırarak farklı davranışlar sergilediklerini, sınıf rehber öğretmenlerinin dersinde daha uyumlu olduklarına vurgu yaparken diğer öğretmenleri ise çok fazla önemsemediklerini belirtmiştir. K₄ rumuzlu katılımcı ise öğrencilerin somut işlemler döneminde olmaları, onları kontrol etme konusunda kendilerini zorladığını ancak kendilerine hedef koymuş olan öğrencilerin ve çocuklarıyla yakından ilgilenen ailelerden gelen öğrencilerin disiplin sorununa neden olmadıklarını belirtmiştir.

Konunun bir başka boyutu olan “kalabalık sınıflar” konusuna K₆ ve K₈ rumuzlu katılımcılar değinmiştir. Bu konuda K₈ rumuzlu katılımcı “Sınıflar çok kalabalık. 40 kişiden az sınıflarımız yok. O kadar çocuğu bir arada tutmak, derse ilgisini artırmak; yok işte hem eğlendirerek hem öğreterek... Böyle bir şey mümkün değil. Böyle bir sistem tamamen hayali bir sistem. Ben yapamıyorum, yapabilen varsa maşallah başka bir şey diyemem.” ifadelerini kullanırken K₆ rumuzlu katılımcı 5. sınıfta öğrencilerin ilgi sürelerinin 10-15 dk arasında olduğunu, bu sürenin kalabalık sınıflarda daha da düştüğünü ve kalabalık sınıflarda disiplin sorunlarının arttığını dile getirmiştir. Sınıf öğretmenliğinden gelen K₅ rumuzlu katılımcı ise seçmeli dersler nedeniyle 5. Sınıfların bazı günler 8 saate kadar derse girmelerinin öğrencilerde bıkkınlık oluşturduğunu ve bu durumun disiplin sorunlarını arttırdığına vurgu yapmıştır.

3. 5. Sınıflarda Karşılaşılan Sorunların Çözümüne Yönelik Görüşler

Katılımcıların 5. sınıflarda yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinden elde edilen kodlar ile kategoriler oluşmasına rağmen, katılımcıların çok farklı görüşler sunmaları nedeniyle yaşanan sorunların çözümüne yönelik görüşlerinden elde edilen kodlar ile kategori oluşturulamamıştır. Bu nedenle 5. Sınıflarda karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik görüşlerin ana tema altında verilmesi uygun görülmüştür.

Tablo 5 Öğretmenlerin Programda Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerilerinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

	N	%
Programın sağlıklı yürütülmesi için sınıf mevcutları düşürülmelidir.	2	25
Öğrencileri derse daha fazla motive etmek için ders süreleri azaltılmalıdır.	2	25
Öğretmen ve öğrencilerin ders yükünü azaltmak için ders saatleri azaltılmalıdır.	2	25
Rehber öğretmen veya psikologlar da sürece dâhil edilmelidir.	2	25
Programın uygulanabilirliğini artırmak için velilerin de iyi bir eğitim sürecinden geçirilmesi gereklidir.	1	12,5
Program hazırlanırken bölgesel farklar göz önünde tutulmalıdır.	1	12,5

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

Ünite sayıları azaltılmalıdır.	1	12,5
Program bütünlük içinde sunulmalıdır.	1	12,5
Program hazırlanırken öğretmen görüşlerinden yararlanılmalıdır.	1	12,5
Seçmeli derslerin birleştirilerek spor ve eğlence içerikli öğrenciyi deşarj edecek derslere ve etkinliklere yer verilmelidir.	1	12,5
Öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak ders araç-gereçlerin artırılmalıdır.	1	12,5

K₁ ve K₄ rumuzlu katılımcılar 7-8 saat olan günlük ders saatinin düşürülmesinin eğitim-öğretim sürecinde hem öğrencileri hem de öğretmenleri rahatlatacağını ifade etmektedirler. Ayrıca K₄ rumuzlu katılımcı ders saatlerinin azaltılmaması durumunda programın sağlıklı bir şekilde devam ettirilebilmesi için bütün okulların normal eğitime geçmesi gerektiğini dile getirmiştir. K₁ rumuzlu katılımcı günlük ders saatlerinin artmasına neden olan Peygamberimizin Hayatı, Temel Dini Bilgiler, Kuran-ı Kerim gibi bazı seçmeli derslerin birleştirilerek spor ve eğlence içerikli öğrenciyi deşarj edecek derslere ve etkinliklere yer verilmesi gerektiğini ifade ederken, bu düşüncüyü destekler nitelikte K₄ rumuzlu katılımcı özellikle dersin ilk 15 dakikasından sonra öğrencileri ders içinde motive edecek, onları tekrar dersin içerisine çekecek bilmece-bulmaca, türkü şarkı, oyun, hikâye, masal gibi eğleneli etkinliklere yer verilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Bu konuda K₅ rumuzlu katılımcı ise müfredattan ezber dayalı konuların çıkartılarak “*etkinlik ağırlıklı bir program*” yapılandırılması gerektiğini belirtmiştir.

K₅ rumuzlu katılımcı daha çok müfredata ilişkin çözüm önerileri üzerinde durarak “*her dersten 8 ünite bir öğrencinin alabileceğinin çok üstünde*” söylemiyle ünite sayılarının azaltılması, ünite içeriklerinin kısaltılması ve konuların bir bütünlük içinde sunulması gerektiğini savunmuştur. Müfredata ilişkin bir başka öneride ise K₂ rumuzlu katılımcı “*her dersin kılavuz kitabı var. Bu kitaplar Türkiye'nin her bölgesinde aynı şekilde uygulanıyor. Bölgesel farklılıklar göz önünde bulundurulmuyor. Bir Ankara ile X'in imkânları aynı değil. Bence kılavuz kitaplar hazırlanırken bölgesel farklılıklar göz önünde bulundurulmalı*” söylemini kullanmaktadır. Bölgesel farklılıkların da etkili olduğu bir başka durum olan “*kalabalık sınıflar*” sorununa K₂ ve K₆ rumuzlu katılımcılar değinmiştir. K₂ rumuzlu katılımcı sınıf mevcutlarının fazla olduğunu, bu durumun öğrencileri ile olan iletişimini olumsuz etkilediğini belirtirken aynı şekilde K₆ rumuzlu katılımcı sınıf mevcutlarının düşürülmesi gerektiğini dile getirmiştir.

Ders araç-gereçlerinin önemi üzerinde duran K₃ rumuzlu katılımcı özellikle somut dönem içerisinde bulunan 5.sınıflarda teknolojik araç ve gereçlerin ders ortamlarına getirilmesi ve öğrencilerin daha aktif bir şekilde eğitim-öğretim çalışmalarına katılımlarının sağlanması gerektiğini ifade ederken K₆ rumuzlu katılımcı ise her okulda tam donanımlı bir fen laboratuvarı olmasının öğrenci başarısı üzerindeki olumlu etkilerine vurgu yapmıştır. Okullarda bulunan araç ve gereçlerin nitelikli insan gücü ile birlikte işlevsel olduğu düşünüldüğünde 5.sınıflarda yaşanan sorunların çözümünde rehber öğretmenlerin daha aktif çalışması gerektiğini ifade eden K₇ rumuzlu katılımcının söylemi daha anlamlı hale gelmektedir. Bu konuda K₇ rumuzlu katılımcı 5.sınıflarda yaşanan disiplin, uyum gibi sorunların çözümünde rehber öğretmenlerin, o sınıfın birinci kademe öğretmeni ile işbirliği içerisinde çalışması gerektiğini ifade ederken K₈ rumuzlu katılımcı psikologlardan da yardım alınabileceğini belirtmiştir.

Öğrencilerin eğitiminin aile eğitiminden geçtiğini savunan K₃ rumuzlu katılımcı, velilerin de gerçekten iyi bir eğitim sürecinden geçirilmesi gerektiğine vurgu yaparken eğitim çalışmalarında eğitimcilerin de eğitilmesi gerektiğini dile getiren K₄ rumuzlu katılımcı tüm

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

öğretmen arkadaşların eğitim bilimcilerle ve akademisyenlerle bir araya getirilmesini; çeşitli toplantıların, seminerlerin, konferansların, şuraların yapılmasını önermiştir.

4. 5. Sınıflarda Derse Giren Öğretmenlere Verilecek Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşler

Öğretmenlerin, yeni eğitim sistemine ilişkin verilen hizmet içi eğitimin gerekliliğine ilişkin mülakat bulguları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6 5.Sınıflarda Derse Giren Branş Öğretmenlerinin Yeni Eğitim Sistemine İlişkin Verilen Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliğine İlişkin Görüşlerin Frekans ve Yüzde Dağılımı

	N	%
5.sınıflarda derse giren branş öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetleri aracılığıyla eğitimden geçirilmesi gerekmektedir.	5	62,5
5.sınıflarda derse giren branş öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetleri aracılığıyla eğitimden geçirilmesi gerekmemektedir.	3	37,5
Toplam	8	100

Katılımcıların çoğunluğu (K₁, K₂, K₄, K₇, K₈) 5.sınıflarda derse giren branş öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetleri aracılığıyla eğitimden geçirilmesi gerektiğini ifade ederken K₅ rumuzlu katılımcı hizmet içi eğitim faaliyetlerinin faydalı olmadığı, K₆ rumuzlu katılımcı hizmet içi faaliyetlerinin ihtiyaç duyan öğretmenler için düzenlenmesi gerektiği ve K₃ rumuzlu katılımcı ise hizmet içi faaliyetlere gerek olmadığı yönünde söylemlerde bulunmuşlardır.

HİE duyulan ihtiyacı K₁ rumuzlu katılımcı “*bu sene 5.sınıflarda yaşadığım eğitim- öğretim sürecinden sonra gerçekten HİE ihtiyacım olduğunu anladım*” şeklinde ifade ederken K₁ rumuzlu katılımcıyı destekler nitelikte K₂ rumuzlu katılımcı “*üniversitede aldığım eğitim o kadar yararlı bir eğitim değildi. Çünkü orada aldığım eğitimle benim okulda yaşadıklarım arasında hiçbir bağ kuramıyorum. HİE eğitime sonuna kadar destek veriyorum.*”; K₇ rumuzlu katılımcı “*öğrencilerin gelişimi açısından bizim de kendimizi geliştirmemiz gerekiyor. Çünkü öğrenciler, öğretmenlerinin kendilerine faydalı olup olmadığını çok çabuk anlıyorlar. Öğrencilerin gerisinde kalmamak için HİE hayatımızın bir parçası olmalı*” ; K₈ rumuzlu katılımcı ise “*5.sınıflarla ilgili eksiklerimiz var. Öğrencilerin davranışlarını ve psikolojilerini anlamakta güçlük çekiyoruz. Özellikle 5. sınıf öğrencisinin gelişimine yönelik HİE faaliyetlerine katılmak isterim*” şeklinde söylemlerde bulunmuşlardır.

HİE'nin gerekli olmadığını savunan K₃ rumuzlu katılımcı, öğretmenlerin üniversite eğitimi boyunca gerekli eğitimi aldıklarını belirtirken öğretmenliğin yaşantılar yoluyla ve tecrübe kazanılarak geliştirilmesi gerektiğini iddia etmiştir. K₆ rumuzlu katılımcı HİE konusunda kararsız bir tavır alarak “*her öğretmenin HİE'ye ihtiyacı olamaz. İhtiyaç duyan alsın*” şeklinde bir söylemde bulunurken HİE'nin faydalı olmadığına vurgu yapan K₅ rumuzlu katılımcı ise bu görüşünü daha önce aldığı HİE'den örnekendirerek “*HİE'nin yararlı olduğunu düşünmüyorum. Sene başında yeni sistem ile ilgili bir HİE verildi. Ama verilen eğitimin içini dolduramadılar. Bir slâyt gösterimi yapıldıktan, bir yazıyı okuyandıktan bir eğitim alınır mı orası tartışılır.*” ifadelerine dayandırmıştır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

HİE'nin gerekli olmadığını savunan K₃ rumuzlu katılımcı dışında diğer tüm katılımcılar HİE'inn nasıl ve kimler tarafından yapılması gerektiği konusunda görüş bildirmişlerdir. HİE'nin kimler tarafından verilmesi gerektiği konusunda K₁ ve K₈ rumuzlu katılımcılar “alanında uzman akademisyenler”, K₂ ve K₄ rumuzlu katılımcılar “iyi yetişmiş, kıdemli, tecrübeli ve kaliteli öğretmenler”, K₅ rumuzlu katılımcı “program geliştirme bölümünde eğitim görmüş, programın nasıl yönetilmesi, nasıl uygulanması gerektiğini bilen kişiler” K₇ rumuzlu katılımcı “Talim Terbiye Kurulu'nun görevlendirdiği bizzat uzman kişiler” şeklinde ifadelerde bulunmuşlardır.

Verilen HİE'nin nasıl olması gerektiği konusunda katılımcıların beklentileri benzerlik göstermektedir. Katılımcılar HİE'nin uzun bir zaman dilimine yayılarak, mahalli bölgelerin ihtiyaçları göz önüne alınarak, konu hakkında daha önceden hazırlık yapan kişiler tarafından, konular daha somut hale getirilerek, öğretmenleri yormadan ve amacına uygun olarak, tüm katılımcılar için uygun olan mekânlarda, geniş çaplı, uzaktan eğitimle değil uygulamalı olarak verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. HİE'lerin nasıl olmaması gerektiği konusunda ise K₁ rumuzlu katılımcı “hani sadece imza atıp çıkacak şekilde olmamalı”; K₆ rumuzlu katılımcı “bitirelim gitsin havasında olmamalı” ; K₂ rumuzlu katılımcı “öğretmen arkadaşlara ekstra bir angarya zorluk çıkarmamalı” ; K₇ rumuzlu katılımcı “öyle kâğıt üzerinde formaliteden verilmemeli” şeklinde söylemlerde bulunmuşlardır. Bu beklentilere ek olarak K₈ rumuzlu katılımcının “bu HİE'lerin ciddiye alınması gerekir” ifadesi HİE'ler üzerinde ciddi düzenlemeler yapılması gerektiğinin bir göstergesi şeklinde algılanabilir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırma, katılımcıların görüşleri doğrultusunda, 5. sınıf derslerinin sınıf ya da branş öğretmenleri tarafından verilmesi; 5. sınıflarda karşılaşılan sorunlar; 5. sınıflarda karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik görüşler ve 5. sınıflarda derse giren öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitim olmak üzere 4 tema altında yapılandırılmıştır.

Araştırmada, K₈ ve K₁ rumuzlu katılımcılar dışında tüm katılımcılar 5. sınıfta okutulan derslerin branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. 5. sınıflarda derslerin branş öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini ifade eden katılımcılar bu görüşlerini, temel derslerin içeriğinin alan uzmanlığı gerektirecek kadar detaylı olmasına, daha önceden de bu sınıfa Din Kültürü, İngilizce gibi branş öğretmenlerinin ders vermesine, 6, 7 ve 8. sınıfa hazırlık olması açısından 5. sınıflarda branşlaşmaya gidilmesinin gerekliliğine dayandırmışlardır. Katılımcıların çoğunluğunun 5. sınıflarda branş öğretmenlerinin görev yapmasına yönelik görüş bildirmeleri onların 4+4+4 kesintili eğitim sistemini desteklediklerine yönelik görüşleriyle de örtüşmektedir. Kol (2003), Okutan (2011), Kaya (2011), Demirtaş (2011), Çelik (2011) ve Şekerci (2011) yaptıkları çalışmalarda, gelişmiş ülkelerin tamamında eğitimin kesintili olduğunu kesintisiz sekiz yıl dayatmasını haklı gösteren hiçbir sosyolojik, psikolojik ve pedagojik gerekçenin olmadığını ifade etmeleri bu araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Bu konuda diğer katılımcılardan farklı düşünen K₈ rumuzlu katılımcı görüşlerini branş öğretmenlerinin öğrencilerin seviyesine inemeyeceği, sınıf öğretmenlerinin 5. sınıf öğrencilerinin davranışları üzerinde daha etkili olacağı ve branş öğretmenlerinin bu seviyede etkinlik yapmakta zorlanacağı şeklinde belirtirken K₁ rumuzlu katılımcı ise 5. sınıflara branş öğretmenin girmesini birinci kademedeki öğrencilerin iyi bir şekilde yetişmiş olarak gelmelerine bağlamıştır.

İkinci temaya ilişkin bulgular üç kategori altında incelenmiştir. Birinci kategoride katılımcıların tamamının 5. sınıflarda uygulanan müfredatın öğrencilerin seviyeleri üzerinde olduğu ve bu şekilde uygulandığı sürece eğitim-öğretim süreçlerinden verim elde edilemeyeceği konusunda görüş birliği içerisinde oldukları görülmüştür. İkinci kategoride katılımcıların çoğunluğu (K₁, K₂, K₃, K₇, K₈) eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerin seviyelerine inme konusunda sürekli sorunlar yaşadıklarını; K₄ ve K₆ rumuzlu katılımcılar eğitim-öğretim yılı başında sorun

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

yaşamalarına rağmen kendi çabaları ile bu sorunu kısmen aşabildiklerini; K₅ rumuzlu katılımcı ise sınıf öğretmenliğinden geldiği için sorun yaşamadığını belirtmiştir. İkinci kategoriden elde edilen bulgular Demir'in (2013) sosyal bilgiler öğretmenleri üzerinde yapmış olduğu çalışmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Demir (2013) araştırmasında sosyal bilgiler öğretmenlerinin 5. Sınıf derslerine girdiklerinde öğrencilerin seviyelerine inme ve 5.sınıf müfredatını anlama konusunda sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir. Üçüncü kategoride ise katılımcıların tamamı ilkököl ve ortaokul ayırımından sonra farklı yaş gruplarının bir arada olmasından dolayı yaşanan disiplin sorunlarından kurtulduklarını belirtmektedirler. K₈ rumuzlu katılımcı birinci ve ikinci kademe öğrencileri birlikteyken okulu "arı kovarı" gibi tanımlarken K₇ rumuzlu katılımcı ilköğretimde iken küçük öğrencilerin sürekli ezildiklerine vurgu yapmıştır. Bu bulgu, Dinler'in (2011) fiziksel alan kullanımında II. Kademe öğrencilerinin küçüklerine zarar verdikleri; Kaya'nın (2011), ilk çocukluk çağındaki çocukların ergenlik çağındaki çocuklarla ortak kullanım alanlarındaki paylaşımlarından ötürü sık sık yaralandıkları; Demirtaş'ın (2011) küçük çocukların ezilme, horlanma nedenleri ile sınıf dışına dahi çıkamadıkları şeklinde ortaya çıkan araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir. İlkokul ve ortaokul düzenlemesinden sonra bu durumun ortadan kalkmasına rağmen katılımcıların tamamı bu yaş grubunun gelişim özelliklerini bilmediklerinden dolayı 5.sınıflarda halen disiplin sorunları yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Üçüncü temada, katılımcıların yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerileri ana tema altında verilmiştir. Buna göre katılımcıların 5. Sınıflarda yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri; günlük ders saatlerinin ve ünite sayılarının azaltılması, ünite içeriklerinin sadeleştirilmesi, etkinlik ağırlıklı bir program yapılması, programın bölgesel farklılıklara göre yapılandırılması, sınıf mevcutlarının düşürülmesi, konuların bir bütünlük içinde verilmesi, teknolojik araç ve gereçlerin ders ortamında sıklıkla kullanılması, yaşanan sorunlarla ilgili rehber öğretmenden ve ilgili sınıfın ilk kademe öğretmeninden destek alınması ve ailelerin eğitilmesi şeklinde özetlenebilir. K₁ rumuzlu katılımcının günlük ders saatlerinin artmasına neden olan Peygamberimizin Hayatı, Temel Dini Bilgiler, Kuran-ı Kerim gibi bazı seçmeli derslerin birleştirilerek spor ve eğlence içerikli, öğrenciyi deşarj edecek derslere ve etkinliklere yer verilmesi gerektiğine yönelik önerisi Akpınar, Dönder, Yıldırım ve Karahan'ın (2012) müfredata Kuran-ı Kerim ve Hz. Muhammed'in Hayatı derslerinin konulmasının toplumun sosyal yapısının güçlenmesini sağlayacağını belirttiği araştırma sonuçlarıyla örtüşmemektedir.

Dördüncü temada katılımcıların çoğunluğu (K₁, K₂, K₄, K₇, K₈) 5. sınıflarda derse giren branş öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetleri aracılığıyla eğitimden geçirilmesi gerektiğini ifade ederken K₅ rumuzlu katılımcı hizmet içi eğitim faaliyetlerinin faydalı olmadığı, K₆ rumuzlu katılımcı hizmet içi faaliyetlerine ihtiyaç duyan öğretmenler için düzenlenmesi gerektiği ve K₃ rumuzlu katılımcı hizmet içi faaliyetlerine gerek olmadığı yönünde söylemlerde bulunmuşlardır. Literatürde hizmet içi eğitim; Özdemir (1997) "her türlü organizasyonda yürütülen, üzerinde durulan", Oğuzkan (1993) "gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumları amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli etkileyen", Yalın (2001), "bireylere mesleklerinde daha başarılı ve mutlu olmalarını sağlayacak gerekli bilgi, beceri ve tutumlar kazandırılmasını sağlayan faaliyetler" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımdan anlaşılacağı üzere hizmet içi eğitim her kurum için bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Bu araştırma sonucunda da katılımcıların büyük çoğunluğunun hizmet içi eğitime destek vermeleri hizmet içi eğitimin literatürde belirtilen gerekliliğiyle örtüşmektedir. Ancak, Anadolu Eğitim Sendikası'nın yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin sadece % 3'ünün verilen hizmet içi eğitimleri yeterli bulması (<http://www.aes.org.tr>, 1 Kasım 2012) bu araştırma sonuçlarıyla çelişmektedir. Bu çelişkinin nedeni olarak 5. sınıflarda derse giren öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde ciddi sorunlar yaşamalarına ve bu sorunların üstesinden gelmek adına hizmet içi eğitime sıcak bakıyor olabilecekleri şeklinde açıklanabilir. Her ne kadar katılımcıların çoğunluğunun 5. sınıflarda yaşanan sorunlara ilişkin hizmet içi eğitim

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

talepleri olsa da katılımcıların, yapılacak hizmet içi eğitimlerin kimler tarafından ve nasıl verilmesi gerektiğine ilişkin beklentilerinin karşılanıp karşılanamayacağı da bir başka sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Araştırma bulgularına dayanılarak şu önerilerde bulunulabilir:

- 1- Özellikle 5.sınıfta karşılaşılan sorunlara ve 5. sınıf öğrencilerinin gelişim özelliklerine yönelik olarak alanında uzman akademisyenler ve kendisini yetiştirmiş tecrübeli öğretmenler tarafından katılımcıların beklentilerini karşılayan hizmet içi eğitim kursları düzenlenmelidir.
- 2- 5. Sınıf müfredatı yeniden gözden geçirilerek ünite sayıları azaltılmalı, konu içerikleri sadeleştirilmeli ve etkinlik ağırlıklı bir program hazırlanmalıdır.
- 3- 5.sınıflarda yaşanan disiplin ve uyum sorunlarının çözümünde rehber öğretmen, ilgili sınıfın birinci kademe öğretmeni ve aileler birlikte hareket etmelidir.

KAYNAKÇA

- AKPINAR, B. DÖNDER, A. YILDIRIM, B. ve KARAHAN, O. (2012). Eğitimde 4+4+4 sisteminin (modelinin) karşıt program bağlamında değerlendirilmesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 36, 25-39.
- CARTWRİGHT, S. & HOLMES, N. (2006). The meaning of work: The challenge of regaining employee engagement and reducing cynicism. *Human Resource Management Review* 16, 199–208.
- CETKOVİC, J., KNEZEVİC, M., VUJOVIĆ, I. & CEROVIĆ, J. (2012). Decentralization and democratization of the education system in countries in transition. *Technics Technologies Education Management*, 7(4), 1646-1653.
- ÇAKIR, E. (2010). *Avrupa Birliği'nin eğitim politikası ve tam üyelik müzakereleri çerçevesinde Türkiye'nin uyumu*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Kocaeli.
- ÇELİK, V. (2011). Kesintili-kesintisiz eğitim politikasının değerlendirilmesi. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 47-50.
- DEMİR, S. B. (2013). Evaluation of the new education system by social studies teachers. *Educational Research and Reviews*, 8(17), 1525-1532
- DEMİRTAŞ, Z. (2011). Gelişim dönemleri ve özellikleri açısından zorunlu eğitim. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 25-30.
- DİNLER, C. (2011). *İlköğretim I. kademe ile II. kademe öğrencilerinin aynı binada eğitim görmelerinin paydaşlarca değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- DİRANNA, K. & LOUCKS H. S. (2001). *Designing program for teacher leaders: the case of the california science implementation network*. Developing Teacher Leaders: Professional Development in Science and Mathematics; (ERIC No. ED 451 031).
- ELMA, C. (2003). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin işe yabancılaşması (Ankara ili örneği)*, Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- EROL, N. (2011). Toplumsal değişme ve eğitim:“temel ilişkiler, çelişkiler, tartışmalar”. *Gazi Akademik Bakış*, (09), 109-122.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

- FOX, C. & LASTER, J. F. (2002). *The mode of professional teaching practise of fcs teacher leader and non- teacher leader*. The Paper Presented at the Annual Conference of the Association for Career and Techinal Education, Las Vegas.
- FRIEL, S. & BRİGT, G. W. (2001). *Effective professional development for teacher leaders: lessons learned fram k-6 mathematics teacher enhancement program*. Developing Teacher Leader:Professional Development in Science and Mathematic. (ERIC No. ED451 031).
- GÜVEN, İ. (2010). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Naturel.
- HENDERSON, C., BEACH, A. & FINKELSTEİN, N. (2011). Facilitating change in undergraduate STEM instructional practices: An analytic review of the literature. *Journal of Research in Science Teaching*, 48(8), 952-984.
- HOFSTEİN, A. & EVEN, R. (2001). *Developing chemistry and mathematics leader in israel*. developing teacher leader: Professional Development in Science and Mathematics. (ERIC No. ED 465595)
- HU, W. H. (2012). Thirty years of education in china: between change and no change. a comparative analysis of four key documents on education policy. *Chinese Education and Society*, 45(1), 84-94.
- KALANTZİS, M. & COPE, B. (2012). New learning: a charter for change in education. *Critical Studies in Education*, 53(1), 83-94.
- KAYA, A. (2011). Kesintisiz eğitimin okul yönetimi, öğretmenler ve öğrenciler üzerindeki sosyo-psikolojik etkilerine ilişkin bir değerlendirme. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 11-18.
- KOL, H. D. (2010). *Beş yıllık temel eğitim yapılarının sekiz yıllık temel eğitim sistemine fiziksel adaptasyonunun değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Konya.
- MARSHALL, C. & ROSSMAN, G. B. (1999). *Designing qualitative research*. London: Sage.
- MİLES, M. B. & HUBERMAN, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. London: Sage.
- MORPETH, R. & CREED, C. (2012). Reframing basic education to deliver education for all: flexible provision and enabling frameworks. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 27(3), 201-214.
- OĞUZKAN, A. F. (1993). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Gül Yayınevi
- OKUTAN, M. (2011). Sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulaması. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 31-36.
- OLSON, M. N. (1999). *Grounding our vision and ambition in 21st century relity: tools and tangible outcomes whjich exemplify oxy teacher leader development and achievement. assesment standarts ist. oxt teacher leader career portfolio*. Paper Presented at the Annual Meeting of the California Educational Research Association, California.
- ÖZDEMİR, S. (1997). Her organizasyon hizmet içi eğitim yapmak zorundadır. *Millî Eğitim Dergisi* (133), 17-19.
- ÖZGÜR, E. (2005). *Türkiye'nin kalkınmaya yönelik eğitim politikaları ve eğitim yatırımlarının geri dönüşü*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı, Eskişehir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

- PATTON, Q. M. (2002). *Qualitative evaluation and research methods*. London: Sage.
- PUNCH, K. F. (2009). *Introduction to research methods in education*. London: Sage.
- SİLVERMAN, D. (2005). *Doing qualitative research: A practical handbook*. London: Sage.
- SWANSON, J. (2000). *What differentiates an excellent teacher from a teacher leader?* Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, New Orleans.
- ŞEKERCİ, M. (2011). Kesintili eğitim çağdaş dünyanın bir gerçeğidir. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*, 21, 61-68.
- ŞİMŞEK, H., BALAY, R. ve ŞİMŞEK, A. S. (2012). İlköğretim sınıf öğretmenlerinde mesleki yabancılaşma. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2 (1). 53-72.
- UROOJ, S. & AHMED, A. (2012). Restructuring the examination system at the higher secondary education in Pakistan: in teachers' perception. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 4(6), 827-834.
- ÜREDİ, L. ve ÜREDİ, I. (2007). Sınıf öğretmenlerinin tercih ettikleri öğretim stillerinin yordayıcısı olarak öğretmenlik mesleğine ilişkin algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (2), 133-144.
- WHITSETT, G. & RILEY, J. (2003). *Defining and applying leadership: perception of teacher leader candidates*. Presented at the Annual Meeting of the Mid-South Educational Research Association, Biloxi.
- YALIN, H. İ. (2001). Hizmet içi eğitim programlarının değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi* (150).
- YAPICI, M. (2006). Eğitim politikaları ve etkileri. *Üniversite ve Toplum* 2(6). <http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=270>, Erişim Tarihi: 21.03.2013.
- YENİ (4+4+4) eğitim sistemini anketle değerlendirdik (2012, Kasım 1). <http://www.aes.org.tr/portal/haberler/1887-444-eyim-sistemini-anketle-deerlendirdik> (erişim tarihi 26 Mayıs 2013).
- YETİM, S. A. ve CEYLAN, Ö. Ö. (2011). Örgütsel sinizm ve örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişkiyi belirlemeye ilişkin bir araştırma. *e-Journal of New World Sciences Academy* 6(1), 682-695.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/9 Summer 2013

